

Høringssvar vedrørende KO-vejledning

Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til KO-vejledningen, Jeres j.nr.: 14-570-000008.

Indledende bemærkninger

KO-systemet er gjort helt unødigt kompliceret og dermed umuligt at overholde for landmanden. Samtidig er sanktionerne hverken rimelige, forudsigelige eller proportionale. Det er samtidig vores vurdering, at en langt række af KO-kravene beror på dansk overimplementering, og derfor bør fjernes.

Et væsentligt problem er, at NaturErhvervstyrelsen (herefter NAER) forsøger at sætte virkeligheden på formel. I stedet for at kontrollanten laver et konkret skøn i det enkelte tilfælde, hvor mange faglige kriterier bringes i anvendelse, så har man lavet et pointsystem. Pointsystemet beror almindeligvis på ét kriterie.

Jeg er telefonisk blevet oplyst, at pointsystemet fremover ikke er at finde i vejledningen, men i en intern instruks. Dette skulle efter sigende være et udtryk for forenkling. Det kan jeg så oplyse, at det ikke er en forenkling, men en forvikling. Landmanden skal jo fortsat orientere sig om, hvad der kan medføre at KO-bekendtgørelsen er overtrådt. Fremover skal landmanden orientere sig to steder mod tidligere ét sted. Problemet er samtidig, at vejledningen dog i det mindste kommer i høring. Dette er så vidt jeg er oplyst ikke tanken med den interne instruks.

Bæredygtigt Landbrug var inviteret til et orienteringsmøde om det kommende nabotjek hos NAER. Meget var desværre allerede fastlagt på forhånd. Bæredygtigt Landbrug er meget bekymrede for, at nabotjekket udvikler sig til en akademisk øvelse, der er virkelighedsfjern.

Det er i dag sådan, at NAER beholder 25 % af den KO-støtte som tilbageholdes. I forbindelse med nabotjekket opfordrede vi til, at de tilbageholdte midler ikke som hidtil skal indgå i NAERs drift, men ubeskåret gå til en uafhængig enhed bestående private rådgivere, der kan hjælpe landbruget, så der i fremtiden trækkes mindre EU-støtte.

Der er behov for et grundlæggende opgør med de automatiserede afgørelser, KO-sanktioner på overimplementeringen. Et nyt KO-system skal bestå af vejledning og advarsler før sanktioner. Vi mener slutteligt, at KO-kravene bør indskrænkes væsentligt. KO-vejledningen bør reduceres til én samlet vejledning for myndigheder og landmænd. Når der efter vores skitse skal foretages konkrete vurderinger, så er der slet ikke behov for så omfattende vejledninger. Dette bør samlet set også give økonomiske besparelser.

Vejledningen synes at være ensidig i ift. bl.a. adgang til landmandens bedrift, hvor væsentlige retssikkerhedsgarantier ikke synes at være beskrevet tilstrækkeligt eller tilstrækkeligt loyalt.

Retssikkerhed

Vejledningen synes at have det synspunkt, at landmanden skal kunne godtgøre og dokumentere alting på stedet, at landmanden skal udpege, hvor hans arealer er, at udgangspunktet er uvarslet kontrol og slutteligt, at hvis landmanden ikke er hjemme, så må han have en stedfortræder.

Det er en ensidig udlægning af gældende ret og vejledning har alene fokus på kontrollens effektivitet og slet ikke i tilstrækkeligt grad på landmandens retssikkerhed.

Et væsentligt retsgrundlag for borgernes retssikkerhed uden for strafferetsplejen er tvangsindgrebsloven¹. Helt grundlæggende gælder der et proportionalitetsprincip, der er formuleret i lovens § 2 med følgende ordlyd:

"Tvangsindgreb må kun anvendes, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet."

Der ud over gælder der i lovens § 5, stk. 2 et princip om, at borgerne skal underrettes. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

"Stk. 2. Underretningen skal ske skriftligt senest 14 dage, inden tvangsindgrebet gennemføres, og skal indeholde oplysninger om

- 1) *tid og sted for indgrebet,*
- 2) *retten til at lade sig repræsentere eller bistå af andre efter forvaltningslovens § 8,*
- 3) *hovedformålet med indgrebet og*
- 4) *det faktiske og retlige grundlag for indgrebet, jf. forvaltningslovens § 24."*

Udgangspunktet bør derfor være, at borgerne skal varsles, med mindre særlige forhold taler for, at øjeblikket forspildes.

Det er åbenlyst urimeligt, at KO-krav kræver, at det er nødvendigt med uvarslet kontrol. Det må være åbenlyst, at den altovervejende del af KO-kravene skal ske varslet, jf. tvangsindgrebsloven. Det er så muligt, at der er nogle ganske få KO-krav, hvor det efter en konkret vurdering af den enkelte landmand er det mest proportionale, at kontrollen sker uvarslet. Dette må ikke føre til, at kontrol som altovervejende udgangspunkt skal ske uvarslet.

Der ud over bør kontrollanterne være opmærksom på princippet mod selvinkriminering, dvs. landmanden jo altså ikke er forpligtet til at undersøge sin egen sag. Dette synes slet ikke at være nævnt.

Landmanden som person er meget ofte den, der ved mest om bedriften. Det kan ikke kræves, at i de tilfælde, hvor landmanden ikke er til stede, at denne uden videre skal stille med en partsrepræsentant uafhængig af, hvilke KO-krav, der skal undersøges for. Landmanden er ofte eksperter om bedriften også i KO-sammenhæng. Afhængig af, hvilke krav, der skal kontrolleres, så vil der være behov for forskellige eksperter. Det kunne være dyrlæge, planteavlskonsulent, m.v. Hvor om alting er, så er det ofte helt afgørende og nødvendigt af hensyn til sagens undersøgelse, at landmanden er til stede.

¹ Lov 2004-06-09 nr. 442 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

Tanken om, at myndigheden bare kan troppe uvarslet op og kontrollere hele ejendommen og forvente, at alle oplysninger er tilgængelige, og alle eksperter er til rådighed og samtidig få en veloplyst sag, er i realiteten at træde landmandens rettigheder under fode.

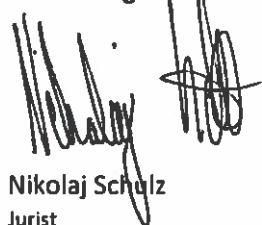
Det er efter min vurdering ikke en korrekt retstilstand, der beskrives i vejledning, og derfor bør disse sektionerne helt omskrives, så landmandens rettigheder loyalt er beskrevet og gengivet i vejledningen.

Derudover bør praksis helt ændres. Praksis bør være varslet kontrol. De dele af kontrollen, der kan foretages og forberedes hjemmefra, evt. gennem dialog med landmanden, bør foretages på denne måde. Tilbage er nogle ganske få KO-krav, hvor uvarslet kontrol måske er et proportionalt indgreb efter tvangsindgrebsloven. Disse få tilfælde bør tydeliggøres i vejledningen.

Det bør der ud over tydeliggøres, at landmanden ikke er ansvarlig for tredjemands handlinger i det omfang tredjemand burde have kendskab til reglerne på området. Her henvises til EU-Domstolens dom C-396/12 af 27. februar 2011.

Slutteligt vil vi meget gerne have uddybet hvorfor og på hvilket retligt grundlag, at en landmand kan blive trukket i støtte, selv om landmanden ikke har søgt støtte på et areal.

Med venlig hilsen

Nikolaj Schultz

Jurist

Bæredygtigt Landbrug

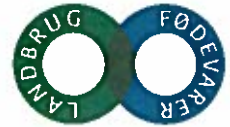
mobil. +45 60 14 12 30

E-mail: nsc@baeredygtigtlandbrug.dk

Web: www.baeredygtigtlandbrug.dk

Bæredygtigt
Landbrug

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

NaturErhvervstyrelsen
Center for Kontrol
Nyropsgade 30
1780 København V

Sendt per e-mail til miljoko@naturerhverv.dk

Høring over udkast til vejledning om krydsoverensstemmelse 2015 NaturErhvervstyrelsens j. nr. 14-570-000008

Landbrug & Fødevarer takker for muligheden for at afgive bemærkninger til Vejledning om krydsoverensstemmelse 2015.

Landbrug & Fødevarer støtter centraliseringen og forenklingen af krydsoverensstemmelseskontrollen (herefter KO-kontrollen). Centraliseringen blev aftalt i forbindelse med Vækstplan for Fødevarer af 2. april 2014, og medfører, at det fra årsskiftet som udgangspunkt alene er NaturErhvervstyrelsen, der foretager KO-kontrol.

Der er enkelte udeståender i forbindelse med centraliseringen, som ikke direkte relaterer sig til vejledningsteksten, men som Landbrug & Fødevarer gerne ser tilbagemelding om.

Landbrug & Fødevarer kan f.eks. konstatere, at der med udkast til bekendtgørelse om veterinærkontrol (pt. i høring med frist den 12. december 2014) lægges op til at give Fødevarestyrelsen adgang til at udføre ekstra opfølgende kontrol i forbindelse med NaturErhvervstyrelsens KO-kontrol på det veterinære område.

Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at dette strider mod en af de grundlæggende forudsætninger i Aftale om Vækstplan for Fødevarer af 2. april 2014. I aftalen står der, at "Det nye krydsoverensstemmelsessystem vil være adskilt fra de nationale kontroller af de danske regler."

Landbrug & Fødevarer er generelt betænkelig ved, at man på den måde udvander indholdet i af aftalen, og efterlyser oplysninger om retsgrundlaget for - og rækkevidden af - en sådan systematisk udveksling af oplysninger. Ikke mindst er det helt uacceptabelt, hvis genkoblingen mellem KO-kontrollen og den nationale kontrol udbredes til nationale kontrolmyndigheder på andre områder, som f.eks. kommunerne på miljøområdet.

Det er for Landbrug & Fødevarer væsentligt, at kontrollen også reelt forenkles og effektiviseres i forbindelse med aftalen om centralisering af KO-kontrollen. Det er afgørende, at der ikke sker en forøgelse i intensiteten af kontrol, og her er det væsentligt at pointere, at den enkelte landmand, der er udtaget til KO-kontrol vil være underkastet en fuld kontrol af samtlige KO-krav af relevans for den pågældende bedrift.

For den ene procent, der udtages til kontrol, vil besøget forekomme meget indgribende og omfattende. Såfremt NaturErhvervstyrelsen har konstateret overtrædelser af KO-krav, og dette giver anledning til et efterfølgende kontrolbesøg af Fødevarestyrelsen, er det helt afgørende for Landbrug & Fødevarer, at dette ikke må føre til yderligere støttereduktion.

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 156 milliarder kroner årligt og med 169.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at flere krav både under GLM- og sundhedsområdet udgår. Samtidig vil Landbrug & Fødevarer kvittere for, at NaturErhvervstyrelsen har bestræbt sig på at gøre vejledningen mere læsevenlig. Der er foretaget nogle præciseringer i teksten, der gør indholdet mere klart.

Der er imidlertid også passager, der sprogligt virker uklare. For eksempel kunne det uddybes, hvordan afsnittet om mindre betydelige overtrædelser nederst på side 17 spiller sammen med afsnittet om advarsler på den følgende side. Det kunne også være ønskeligt med en uddybning af, hvad der menes med en mindre betydelig overtrædelse, som det ikke er muligt at afhjælpe. Bortset fra ønsket om sproglig uddybning af afsnittet vedrørende mindre betydelige overtrædelser, har Landbrug & Fødevarer med interesse konstateret, at brugen af advarsler introduceres som et nyt instrument i KO-kontrollen, men savner klarhed over, hvordan det skal forstås i forhold til behandlingen af en bagatelovertrædelse i dag.

Landbrug & Fødevarer finder det desuden meget problematisk, at man i NaturErhvervstyrelsen har ændret tilgangen, således at der alene vil være denne ene vejledning, der sendes i høring. Den mere fyldestgørende Vejledning *om Kontrol af krydsoverensstemmelse*, som indeholder uddybende tekst samt bedømmelseskemaer m.v. vil først i det nye år blive fastlagt i en kontrolinstruks. Selv om NaturErhvervstyrelsen mundtligt har bekræftet, at denne instruks – og dermed bedømmelseskemaerne mv. - vil blive offentlig tilgængelig på nettet, er det meget u hensigtsmæssigt, at teksten ikke kommer i høring. Landbrug & Fødevarer vil derfor opfordre styrelsen til skabe mulighed for, at Landbrug & Fødevarer kan afgive bemærkninger til tekstudkastet inden det hele offentliggøres i en instruks. Det er for Landbrug & Fødevarers medlemmer naturligvis helt centralt, at vi får mulighed for til stadighed at påse, at f.eks. proportionaliteten i den måde overtrædelserne vurderes på, forbedres. . Det gælder i særlig grad nye krydsoverensstemmelseskrav, hvor der ikke tidligere har været fastlagt et bedømmelseskema, jf. bemærkninger til krav 1.38 nedenfor.

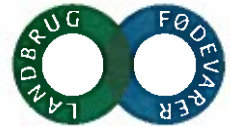
Landbrug & Fødevarer vil i den forbindelse gøre opmærksom på nogle generelle elementer vedrørende proportionalitet og ansvarsvurdering på krydsoverensstemmelsesområdet, som vi også ved flere tidligere lejligheder har gjort opmærksom på.

Brug af bagatelgrænser

Der skal i videst muligt omfang gøres brug af bagatelgrænser i KO-sager. Reaktionen bør afspejle forseelsens karakter.

Der har i forbindelse med administrationen af det danske KO-system været en markant tilbageholdenhed i forhold til at etablere bagatelgrænser for de forseelser, der kan begrunde et træk i landbrugsstøtten. Det har således været opfattelsen hos de administrerende myndigheder, at der eksempelvis ikke kan være bagatelgrænser i forbindelse med dyrevelfærdsforseelser. Dyrevelfærdsforseelser udløser således pr. automatik som minimum et støttetræk på 1 %.

Den 20. december 2013 blev der imidlertid afsagt en opsigtsvækkende dom af Retten i Horsens.

To ud af tre dommere gav sagsøger (landmanden) medhold i, at Fødevareministeriets Klagecenter ikke var berettiget til at foretage nedsættelse af landbrugsstøtte som følge af "overtatovering" af en gris, der blev leveret til slagtning.

En dissenterende dommer kommer i sin begrundelse ind på anvendelsen af bagatelgrænser i forbindelse med KO-overtrædelser, og tager i den forbindelse stilling til spørgsmålet om, hvorvidt en overtrædelse af dyrevelfærdsreglerne kan omfattes af regler om bagatelgrænser, hvorefter det er muligt ikke at sanktionere forseelsen, hvis den er af bagatelagtig karakter.

Dommeren når frem til, at der i forbindelse med misligholdelse af krav vedrørende dyrevelfærd gælder et krav i henhold til krydsoverensstemmelsesforordningen, hvorefter der skal foretages en vurdering af, hvorvidt forseelsen har bagatelagtig karakter. I den konkrete sag er dette medvirkende til, at dommeren vil frifinde den pågældende landmand, da sagen omhandler en bagatelagtig overtrædelse af dyrevelfærdskrav og ikke en overtrædelse af reglerne om dyrs og menneskers sundhed, som ikke kan være af bagatelagtig karakter, jf. forordningen.

Såfremt man følger denne dommers begrundelse, vil de danske myndigheder i højere grad kunne træffe afgørelse om, at nedsættelse af støttebetalingen i dyrevelfærdssager undlades, hvis den foreliggende misligholdelse på grund af alvoren, omfanget og varigheden betragtes som mindre betydelig.

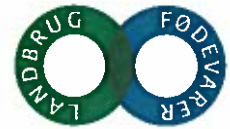
Indførelse af bagatelgrænser er en hensigtsmæssig måde at sikre, at ubetydelige sager ikke kræver mange ressourcer at håndtere, navnlig i de tilfælde hvor reaktionen ikke fornuftigt afspejler hændelsens/forseelsens karakter og den økonomiske byrde, som afgørelsen medfører for landmanden.

Landbrug & Fødevarer hæfter sig i den forbindelse ved, at opregningen af de dyrevelfærdskrav, der kan betegnes som mindre betydelige, jf. vejledningens bilag 2, er fuldstændig enslydende med opregningen fra sidste år. Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor til, at styrelsen gennemgår KO-kravene indenfor bl.a. dyrevelfærd med henblik på at finde yderligere krav, hvor der i medfør af EU-retten – og i lyset af dommen fra Horsens – bør være mulighed for at anlægge en bagatelbetragtning.

Skøn under regel

Det andet element, som Landbrug & Fødevarer gerne ser mere i fokus er anvendelsen af "skøn under regel" i krydsoverensstemmelsessager. Udgangspunktet i dansk forvaltningsret er, at der aldrig uden udtrykkelig hjemmel må indføres en så stram restanvendelse af skønsprægede regler, at skønnet er ikke-eksisterende. Selv om der er et hensyn at tage til ensartet praksis og forudsigelighed må de bedømmelsesskemaer – som vi venter at se i kontrolinstruksen – ikke afskære det konkrete skøn, som der både efter dansk ret, men også direkte i forordningen er anført, at der skal foretages på de angivne parametre.

I dag ser vi med jævne mellemrum opsigtsvækkende afgørelser på KO-området, hvor karaktersystemet anvendes relativt direkte, eller hvor proportionaliteten mellem resultatet (støttetrækket) og forseelsen i sagen er ude af balance. Både den danske bekendtgørelse samt vejledning og instruks på området må ikke afskære myndighedernes skøn over, hvorvidt forseelsernes alvor er af bagatelagtig karakter.

Landbrug & Fødevarer ser gerne, at dette grundlæggende retssikkerhedsmæssige princip, får forøget fokus både i instruksen om KO-kontrol samt i KO-afgørelsessager.

Ansvarsnormen i KO-sager

I EU's forordninger om krydsoverensstemmelse lægges der op til, at landmænd, der overtræder krydsoverensstemmelseskrav forsætligt eller uagtsomt, skal have nedsat deres EU-støtte. Forordningen kræver, at den pågældende overtrædelse skyldes en handling eller undladelse, der direkte kan tilskrives den landmand, som har indgivet støtteansøgningen i det pågældende kalenderår.

I den nuværende vejledning om *kontrol* af krydsoverensstemmelse, som efter nytår udgives som en instruks, lægges der ikke op til nævneværdig anvendelse af hændelige uheld via formuleringen: "*Det skal bemærkes, at kun meget få overtrædelser hidtil er afgjort som hændeligt uheld*¹."

Forordningerne indeholder krav om, at misligholdelsen skal kunne tilskrives landmanden direkte. Hændelige overtrædelser skal ikke medføre nedsættelse af støtten, og landmanden skal derfor have en eller anden form for skyld i forbindelse med overtrædelsen. Landbrug & Fødevarer går ud fra, at den kommende instruks derfor vil blive formuleret på en måde, så der tages højde for den juridiske ramme for ansvarsvurderingen i KO-sager.

Landbrug & Fødevarer har i den forbindelse bemærket, at indeværende vejledningsudkast i hvert fald ikke uddyber problemstillingen vedrørende ansvar for tredjemands handlinger. I lyset af den EU-dom, der er afsagt i februar 2014² – og da der hersker nogen usikkerhed om emnet – ville det være hensigtsmæssigt, hvis NaturErhvervstyrelsen i vejledningsteksten slog fast, at det skal det være sådan, at støttemodtager alene holdes ansvarlig for en tredjemands misligholdelse af KO-krav (f.eks. en ansat på en maskinstation), såfremt støttemodtageren har handlet forsætligt eller uagtsomt som følge af:

- valget af denne tredjemand
- tilsynet med denne tredjemand
- de til denne tredjemand givne instrukser.

Denne vurdering vil skulle foretages uafhængigt af den forsætlige eller uagtsomme karakter af tredjemands adfærd/misligholdelse af KO-krav.

Bemærkninger til specifikke krav

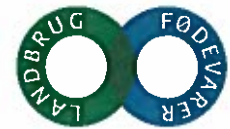
Krav 1.11: Opbevaring af ensilage

Det er i note 21 til kravet anført, at kravene også gælder for ensilagepladser opført efter 1/8 2002 til opbevaring af ikke-saftgivende ensilage.

I retsgrundlaget for kravet, jf. bilag 1, henvises der til en række af husdyrgødningsbekendtgørelsens regler samt nitratdirektivets artikel 4 og 5, samt bilag II, A, pkt. 5.

¹ Vejledning om kontrol med krydsoverensstemmelse 2014, afsnit 1.13, side 21.

² Dom: C-396/12 afsagt af EU-Domstolen den 27. februar 2014.

Landbrug & Fødevarer er imidlertid af den opfattelse, at nitratdirektivet alene tager stilling til *væsker* fra oplagret plantemateriale, såsom ensilage.

Det skal derfor ikke være muligt at udsætte en landmand med et træk i støtten i henhold til krydsoverensstemmelsesreglerne, hvis han har overtrådt reglerne om opbevaring af ensilage for så vidt angår ensilage, der ikke afgiver saft, da dette ikke er omfattet af direktivets anvendelsesområde.

Krav 1.16: 2 meter bræmmer langs vandløb og søer

EU-retsgrundlaget for bestemmelsen angives som nitratdirektivets artikel 5, stk. 4, og det danske retsgrundlag angives som vandløbsloven (lovbekendtgørelse nr. 1208 af 30. september 2013). Der er ikke angivet en bestemt paragraf, som det ellers er tilfældet med de øvrige retshenvisninger under bilag 1, der opregner retsgrundlaget for alle krav. Den bestemmelse, der i vandløbsloven omfatter 2 meter bræmmer er § 69. Det er imidlertid vanskeligt at læse ud af nitratdirektivets artikel 5, stk. 4, at der her forefindes et krav som det, der forefindes i vandløbslovens § 69. Hertil skal bemærkes, at det ikke i noten til vandløbsloven er angivet, at vandløbsloven implementerer nitratdirektivet helt eller delvist, hvorfor retsakten enten ikke er notificeret til Kommissionen eller også er § 69 ikke implementering af nitratdirektivets artikel 5, stk. 4. Hjemlen må således findes et andet sted.

Krav 1.21: etablering af plantedække

Landbrug & Fødevarer har ved en tidligere lejlighed spurgt ind til reglerne vedrørende efterafgrøder og krydsoverensstemmelse. NaturErhvervstyrelsen bekræftede i den anledning, at kun efterafgrøder fastsat med hjemmel i gødskningsreguleringen er omfattet af krav 1.21, og altså ikke også de frivillige efterafgrøder. Landbrug & Fødevarer finder, at det kunne skabe klarhed at fastslå dette i en notehenvisning til krav 1.21.

Krav 1.31 og 1.32: Installation af gyllealarmer og etablering af gyllebarriere omkring gyllebeholder

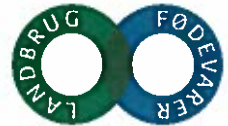
Kravene er nationale krav i husdyrbekendtgørelsen, der findes ikke EU-krav herom. I husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor kravene har juridisk ophæng, anføres det, at reglerne om gyllealarmer og gyllebarrierer er implementering af nitratdirektivet. I det politiske forlig, hvor det blev besluttet at indføre kravene, er der ikke nogen henvisning til implementering af EU-lovgivning. Efter Landbrug & Fødevarers oplysninger er gyllealarmer og gyllebarrierer langt fra almindelig praksis i andre EU-lande, ligesom kravet ikke eksplicit fremgår af nitratdirektivet.

Den form for dansk enegang medfører svækkede konkurrencevilkår for danske landmænd og påfører dem betydeligt højere omkostninger end nødvendigt. Dette har store konsekvenser for vækst og beskæftigelse i det danske samfund.

Landbrug & Fødevarer mener derfor fortsat, at krav 1.31 og 1.32 skal udgå af kataloget over krav, der kan KO-sanktioneres. Krave om gyllealarmer- og barrierer burde betragtes som selvstændig national lovgivning, hvor en overtrædelse ikke skal KO-belægges.

Krav 1.35: Forvaltning af vand

Delkrav 4 er – i modsætning til de øvrige delkrav i 4.11 – hverken udtrykkeligt hjemlet i de EU-retlige regler eller af den danske miljølovgivning under Miljøministeriet.

KO-krav om vandindvinding er (overordnet) et krav i de lande, hvor brug af vand til vanding skal godkendes, og kravene skal omhandle de "nationale godkendelsesprocedurer". Den konkrete udformning af kravet beror på en fortolkning af, hvad der karakteriseres som "nationale godkendelsesprocedurer".

Landbrug & Fødevarer har af flere omgange været i kontakt med NaturErhvervstyrelsen om håndteringen af dette krav som følge af centraliseringen. NaturErhvervstyrelsen har bekræftet, at styrelsen ikke vil blande sig i kommunernes administrationspraksis, og den centraliserede KO-kontrol vil tage udgangspunkt i de givne tilladelser og de vilkår, som de omfatter,

Landbrug & Fødevarer vil benytte lejligheden igen til at gøre opmærksom på vilkår 4's indgribende karakter i forhold til landmændene. Det er i den forbindelse interessant at kende til, hvorledes KO-krav til forvaltning af vand administreres i de lande, der indgår i det igangværende vækst- og nabotjek af KO-området. Landbrug & Fødevarer afventer resultatet af det igangværende nabotjek, men ønsker indtil videre at holde fast i, at det kan være relevant at drøfte berettigelsen af - og retsgrundlaget for - delkrav 4 under KO-krav 1.35.

Krav 1.38 om forbud mod beskæring af buskads og træer i fuglenes yngletid

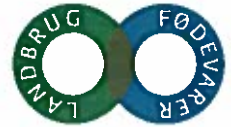
Som det fremgår af bilag I, punkt 1.38 til bekendtgørelsen foreslår NaturErhvervstyrelsen at indføre et nyt GLM-krav om forbud mod beskæring af buskads og træer i fuglenes yngletid.

Det nye krav foreslås indført som en del af implementeringen af reformen af EU's landbrugspolitik og fremgår af GLMS 7, der er beskrevet i bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1306/2013.

Landbrug & Fødevarer er generelt meget kritisk overfor, at der indføres nye krydsoverensstemmelseskrav. Derfor vil Landbrug & Fødevarer bede NaturErhvervstyrelsen om dokumentation for, at det er obligatorisk at indføre kravet.

Eftersom der er tale om et krav, der ikke har ophæng i hverken national lovgivning eller i implementering af EU-direktiver, har det enkelte medlemsland en vis fortolkningsfrihed i forhold til hvorledes kravet implementeres. Derfor er det vigtigt at sikre, at der ikke sker en overimplementering af kravet sammenlignet med, hvordan det implementeres i andre lande.

NaturErhvervstyrelsen foreslår, at der indføres et forbud mod beskæring af buskads og træer i perioden fra 1. marts til 31. juli. Til dette skal Landbrug & Fødevarer bemærke, at perioden bør fastsættes på en måde, så der gives mulighed for, at landmændene kan fortsætte deres almindelige praksis med at beskære umiddelbart inden såning eller umiddelbart efter høst, hvor det er muligt at færdes på marken uden at ødelægge afgrøden. Da det sjældent vil være muligt at så en vårafgrøde tidligere end den 1. marts, vil den fastsatte periode give udfordringer for de landmænd, der ønsker at beskære i forårsperioden. Den typiske yngletid for fugle i Danmark er fra april til juni. På den baggrund vil Landbrug & Fødevarer anbefale, at perioden ændres til at gælde fra den 1. april i stedet.

Landbrug & Fødevarer mener, det er positivt, at der gives mulighed for dispensation for forbudsperioden, hvis særligt vejrlig har udelukket beskæring inden den fastsatte dato i foråret. Landbrug & Fødevarer vil i den forbindelse bemærke, at særligt vejrlig kan forhindre færdsel på arealerne langt ind i forårsperioden, for eksempel hvis arealerne er fugtige, eller hvis der ligger sne. Dispensationsmuligheden skal imidlertid være bredere, da det kan være andet end vejrliget, f.eks. anlægsarbejde, der kan gøre det nødvendigt at beskære træer og buskads i yngletiden.

Det foreslås, at forbuddet vedrører beskæring af buskads og træer på arealer, der er beliggende i markblok. Det er positivt, at der fastsættes en tydelig skillelinje mellem, hvad der er omfattet af kravet, og hvad der ikke er omfattet af kravet. Det er helt centralt, at tolkningen af denne skillelinje medfører, at det kun er buske og træer, som er rodfastet indenfor markblok, der omfattes af kravet. Grene og trækroner, der rager ind over markblokgrænsen skal således ikke omfattes af kravet. Landbrug & Fødevarer mener endvidere, at det bør undersøges, om det er muligt at begrænse kravets omfang til at vedrøre træer og buske, der befinder sig på landskabelementer er beskyttet af GLMS-7.

Det er desuden behov for en præcis afklaring af, hvordan kravet vil fungere på permanente græsarealer. Som det fremgår af § 27 i bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v. skal permanente græsarealer opfylde et aktivitetskrav, for at være støtteberettiget. Aktivitetskravet skal blandt andet medvirke til, at forhindre opvækst af buske og træer på arealet, så arealet forbliver et landbrugsareal. Formålet med aktivitetskravet er derfor modsatrettet det nye krav om forbud mod beskæring. Derfor skal det sikres, at overholdelse af aktivitetskravet ikke vil medføre overtrædelse af forbuddet mod beskæring.

Som følge af indførslen af pro rata systemet på permanente græsarealer, vil der være en række markblokke med permanent græs, hvor støtteprocenten vil være 0 %. Det vil sige, at der ikke kan søges støtte til blokken. Der vil, så vidt Landbrug & Fødevarer har forstået, også være andre markblokke hvor støtteprocenten sættes til 0 %, hvis der ikke søges støtte til blokken. Landbrug & Fødevarer mener ikke at det foreslåede krav om beskæring skal gælde for disse markblokke.

Desuden er det vigtigt, at det nye GLM-krav tager hensyn til, at der kan foretages almindelig landbrugsdrift på arealerne. De skal derfor tillades at fjerne grene for at give adgang til høstmaskiner og andre maskiner samt at fjerne beskadigede grene i forbindelse med sommerblæst. Dette kan eventuelt håndteres i forbindelse med definitionen af bagatelgrænsen.

Som nævnt indledningsvist finder Landbrug & Fødevarer det meget problematisk, at kontrolinstruksen ikke sendes i høring samtidig med vejledning og bekendtgørelse. Særligt når der fastsættes nye krav som krav 1.38, kan det være vanskeligt at forholde sig til, hvordan kravet vil blive kontrolleret, når man ikke samtidigt kan vurdere de mulige konsekvenser/sanktioner, som kravet kan medføre.

Krav 3.2: alle Landbrugsdyr, tilsyn med dyr og passende behandling af syge dyr

Landbrug & Fødevarer ønsker at gøre opmærksom på en mindre uhensigtsmæssighed i teksten til delkrav 3 samt i danske bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5. Begge steder er det anført, at hvis ikke et dyr kommer

sig *hurtigt* af en iværksat behandling, skal dyret enten aflives straks eller en dyrlæge skal konsulteres hurtigst muligt.

I direktivtekstens bilag er ordlyden imidlertid: "... såfremt dyret ikke reagerer på en sådan behandling, skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt." Direktivet stiller ikke krav om, at dyret skal reagere *hurtigt* på behandlingen. Den danske implementering indeholder således en lille skærpelse, ift. hvor hurtigt landmanden skal tilkalde en dyrlæge, hvis dyret ikke reagerer på behandlingen.

Landbrug & Fødevarer mener derfor, at ordet "hurtigt" bør fjernes fra bekendtgørelsens § 5, samt fra beskrivelsen af reglerne i Vejledning om krydsoverensstemmelse 2015.

Landbrug & Fødevarer har yderligere følgende specifikke bemærkninger til vejledningsudkastet:

Side/krav	Kommentar
4	Ø-støtte er i søjle 1 fra 2015, og derfor ikke længere under Landdistriktsprogrammet. Er den nævnt her pga. den femårige rullende periode for ø-støtte? Så bør dette fremgå af teksten.
5	Følgende fremgår af teksten: "Hvis du kun modtager tilskud under landdistriktsordningerne, gælder reglerne om krydsoverensstemmelse for alle landbrugsaktiviteter på hele bedriften og alle landbrugsarealer samt ikke-landbrugsarealer, der indgår i ansøgningen om udbetaling af tilskud". Er der nogle steder, reglerne ikke gælder?
10	Der mangler tidsfrister/begrænsninger for sagsbehandlingstiden hos NAER.
11	En klage har ikke opsættende virkning, hvilket betyder, at man stadig skal betale støtten tilbage. Det ville være hensigtsmæssigt at ændre denne tilgang, således at der ikke skal betales støtte tilbage, før klagen er færdigbehandlet.
13	Sidste eksempel omhandler "udykket landbrugsareal", det bør ændres til brak.
20	Indsæt som overskrift: Område(nummer) 1
Bilag 2	Krav 1.38 mangler "kravteksten"

Vi henviser også til Landbrug & Fødevarers høringssvar til udkast til bekendtgørelse om krydsoverensstemmelse og håber, at NaturErhvervstyrelsen vil tage Landbrug & Fødevarers kommentarer til efterretning. Vi står naturligvis til rådighed for uddybende kommentarer.

Med venlig hilsen

Helle Guldbrandt Lachmann

Seniorkonsulent
EU's Landbrugspolitik
D +45 3339 4316
M +45 3058 2159
E hgl@lf.dk